

Vammaisten henkilöiden yleis- ja erityispalvelut

- Kehitysvammaisten erityishuollon edellyttämä moniammatillisen asiantuntijatyön toimintamalli ja ohjautuminen yleisistä sosiaali- ja terveyspalveluista erityispalveluihin.
- Ajalla 1.12.2022 – 31.12.2023
- Projektin omistaja Timo Hokkanen
- Projektipäällikkö Kati Sihvonen

Kehitysvammaisten erityishuolto – Moniammatillinen asiantuntijatyö osana itsemääräämisoikeuden vahvistamista 1/2

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen miten arvioidaan asiantuntijaryhmän rooli

Ympärivuorokautinen palveluasuminen
Pitkäaikaiset, lyhytaikaiset ja kriisiapaikalla asuvat

Laitoshuolto
Pitkäaikaiset, lyhytaikaiset, kriisiapaikalla olevat

Palvelusumiseyksikön yhteydessä päivä- ja työtoiminta (riittävästi henkilökuntaa)

Tausta

Kehitysvammaisten erityishuolto

Ei ymmärrä käyttäytymisensä seurauksia

Välttämättömyys muiden terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi

Välttämättömyys asukkaan oman terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi,

Omaisusvahingon välttämiseksi

Muut lievemmät keinot eivät ole tilanteeseen nähden sopivia tai riittäviä

Erityiset edellytykset

Arviointi: jokainen yksittäinen rajoitustoimenpide ja sen tarkoitus

Päätös

Toimintayksikön vastaava

Hyvinvointialueen viranhaltija

ESIM. Päivittäisissä toiminnoissa käytettävien rajoittavien välineiden tai asusteiden säännöllisestä ja pitkäaikaisesta käytöstä 42 k §

ESIM.Valvottu liikkuminen 42 m §

Ratkaisu

Toimintayksikön sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö

ESIMERKIKSI:

Kiinnittäminen 42 f §

Henkilötarkastus 42 h §

Lyhytaikainen erillään pitäminen 42 i §

Jälkiselvittely

IMO ASiantuntijaryhmän rooli, tarkastele rajoittamistoimenpiteen välttämättömyyttä

LÄÄKETIETEELLINEN PSYKOLOGINEN JA SOSIAALITYÖN NÄKEMYS

IMO-ASiantuntijaryhmä ei tee päätöksiä, ei osallistu hoidon ja huolenpidon toimeenpanoon

Asiakkaalla tulee olla voimassa oleva erityishuolto-ohjelma ja sijoituspäätös erityishuoltona.

Yleisten edellytysten täyttyminen on aina ratkaisua tai päätöstä tehtäessä arvioitava ja kirjattava.

IMO-palaverissa yhteisen pohdinnan kautta tulee ilmi, kykeneekö erityishuollossa oleva henkilö oikeudellisesti ja tosiasiallisesti tekemään hoitoaan ja huolenpitoaan koskevia ratkaisuja ja ymmärtääkö hän käyttäytymisensä seurauksia. Henkilökunta kykenee antamaan kuvausta havainnoissaan asukasta. Asukkaan kyky ymmärtää voi vaihdella eri tilanteissa.

Esim. 42f § kiinnittäminen: kiinnittäminen on sallittua vain rauhoittamistarkoituksessa

Päätös

- tehdään kirjallisesti ja perustellaan
- asiakkaalla tai hänen laillisella edustajallaan on muutoksenhakuoikeus

Päätöksentekooikeus on joko yksikön vastaavalla johtajalla tai joissain tapauksissa hyvinvointialueen nimetyllä viranhaltijalla.

Ratkaisu

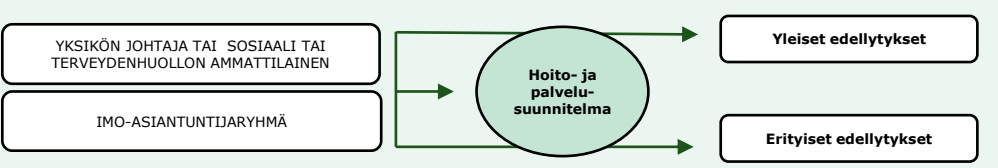

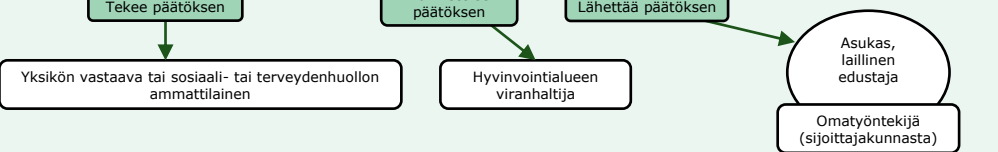
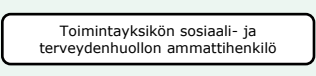
- ei kirjallinen päätös, vaikka on tosiasiallisesti hallintotoimintaa
- kirjataan asukkaan asiakasteksteihin tai potilasasiakirjaan
- yksikön sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt
- ei ole muutoksenhakuoikeutta
- rajoitustoimenpiteitä voi toimeenpanna vain sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö

Rajoitustoimenpiteen arviointi

- viipymättä rajoituksen käytön jälkeen
- kiinnitettävä huomiota rajoituksen käytön perusteisiin sekä keinoihin, joilla rajoitusten käyttö voidaan jatkossa välttää

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Kehitysvammaisten erityishuolto – Moniammatillinen asiantuntijatyö osana itsemääräämisoikeuden vahvistamista 2/2

Asiantuntemus	<p>Kehitysvammalain mukaan rajoitustoimenpiteiden käyttö edellyttää, että yksikössä on käytettävissään riittävä lääketieteeseen, psykologian ja sosiaalityön asiantuntemus.</p> <p>Laki ei anna tästä tarkempia määräyksiä.</p>	
Yleinen asiantuntijatuki		<p>Työryhmä käy läpi yksikön omavalvontasuunnitelman ja itsemääräämisoikeutta ja rajoitustoimenpiteitä koskevat ohjeet ja antaa tarvittaessa niihin liittyvää neuvontaa ja ohjausta.</p> <p>Tuetaan rajoitustoimenpiteiden käytön vähentämistä yksikössä. Uuden työryhmän aloittaessa yksikössä sille annetaan kyseiset asiakirjat.</p>
Asiakaskohtainen rajoitustoimenpiteiden arviointi ja seuranta		<p>Asiakaskohtaiset hoito- ja palvelusuunnitelmat</p> <ul style="list-style-type: none"> tarkastelee niiden asiakkaiden osalta, joille on tehty asiantuntijaryhmän arviota ja seurantaa edellyttävä päätös tai ratkaisu. <p>Arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> yleiset edellytykset erityiset edellytykset
Kirjaaminen		<p>Kirjaaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> yksikön vastaava johtaja tai hänen määräämänsä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö kirjaa välittömästi arvioon tekemisen yhteydessä asiantuntijaryhmä ei tee erillisiä lausuntoja asiakkaista eikä säilytä omia erillisiä asiakirjamerkintöjään
Päätös		<p>Päätös</p> <ul style="list-style-type: none"> tehdään kirjallisesti asiakkaalla tai hänen laillisella edustajallaan on muutoksenhakuoikeus päätöksentekooikeus on joko yksikön vastaavalla johtajalla tai joissain tapauksissa hyvinvointialueen nimetyillä viranhaltijalla yksikkö toimittaa asiakkaalle, hänen lailliselle edustajalleen ja omatyöntekijälle annettavat määrämuotoiset selvitykset rajoitustoimenpiteistä ja mahdolliset muutoksenhakuosuutukset poimimalla tiedot päivittäismerkinnoista
Ratkaisu		<p>Ratkaisu</p> <ul style="list-style-type: none"> yksikön sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt ei ole muutoksenhakuoikeutta rajoitustoimenpiteitä voi toimeenpanna vain sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö
Jälkiselvittely		<p>Rajoitustoimenpiteen arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> viipymättä rajoituksen käytön jälkeen kiinnitettävä huomiota rajoituksen käytön perusteisiin sekä keinoihin, joilla rajoitusten käyttö voidaan jatkossa välttää
Seuranta, muut tehtävät		<p>Asiantuntijaryhmän seuranta:</p> <ul style="list-style-type: none"> voidaan toteuttaa esimerkiksi niin, että omatyöntekijälle toimitettava kuukausittain selvitys lähetetään tiedoksi asiantuntijaryhmälle, joka voi näin tarvittaessa ottaa kantaa käytettyihin rajoitustoimenpiteisiin arviointi tarvittaessa kirjaamisen säädösten mukaisesti tarvittaessa antaa tarvittaessa asiantuntijatuken selvitysten ja tiedoksiantojen laatimiseen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

@luvn